

Regionaal Educatieve Agenda 2017 - 2020

REA Roosendaal, Halderberge en Moerdijk 2017-2020

Inleiding

Voor de nieuwe REA periode die ingaat per januari 2017 werd aanbevolen om de doelen voor een nieuwe periode te beperken, klein en overzichtelijk te houden. Dat vergt het maken van bewuste keuzes, het gevaar schuilt hem in 'te veel willen doen'. Tijdens de evaluaties van de voorgaande periode en de voorbereiding van de huidige periode was ieder zich hiervan bewust. In de voorliggende REA is op basis van gesprekken en interviews een keuze gemaakt voor een negental doelstellingen voor de periode van 2017 tot eind 2020.

1. Verbeteren van de instroom van kinderen die vanuit een schakelklas instromen in het voortgezet onderwijs, zodat anderstalige kinderen zo snel mogelijk onderwijs kunnen volgen op hun niveau.
2. Het organiseren van een jaarlijkse bijeenkomst voor het uitwisselen van good practices en het uitreiken van een stimuleringsprijs, zodat datgene wat goed gaat indien nodig verankerd kan worden in beleid.
3. Verbeteren aansluiting preventief aanbod en basisondersteuning onderwijs, zodat al in een vroegtijdig stadium onderwijs en gemeentes samenwerken om problemen te voorkomen.
4. Toewerken naar een arrangement voor zorg intensieve kinderen, zodat er ook voor kinderen die een combinatie nodig hebben van speciaal onderwijs en intensieve zorg er sprake is van een passend aanbod.
5. Verbeteren van doorzettingsmacht zodat er snel opgetreden kan worden, ook bij complexiteit of onduidelijkheid van de problematiek.
6. Verbeteren van samenwerking zowel op casus- als op beleidsniveau ten behoeve van de doelgroep op het snijvlak onderwijs, jeugdhulp, dagbesteding en arbeidsparticipatie, zodat jongvolwassenen soepele overgangen kunnen maken van onderwijs naar dagbesteding of arbeid.
7. Evaluatie van het thuiszittersprotocol, zodat de huidige werkwijze indien nodig verbeterd kan worden en er sprake is van één protocol in de regio.
8. Verwachtingen tussen jeugdprofessionals en zorgcoördinatoren worden beter afgestemd, zodat samenwerking volgens alle partijen verloopt zoals gewenst.
9. De ontwikkelingen in het REA gebied sluiten beter aan op bovenregionale beleidsontwikkelingen, zodat er inzicht is in de beleidsontwikkelingen op de verschillende niveaus en er op de juiste wijze input meegegeven of opgehaald kan worden.

Waarom een gezamenlijke beleidsagenda voor onderwijs en jeugdhulp (REA)?

Jongeren die in hun ontwikkeling te maken krijgen met uitdagingen moeten kunnen rekenen op steun vanuit hun omgeving. Dit zijn in eerste instantie hun ouders, familie, vrienden en anderen die om hen geven. Soms is er meer nodig. Dan ligt er ook een taak voor scholen die het onderwijs verzorgen en gemeentes die hulpprogramma's kunnen bieden. De taken van het onderwijs en gemeentes zijn de laatste jaren ingrijpend veranderd (zie bijlage). Onderwijs en gemeentes moeten, gezien de raakvlakken tussen hun verantwoordelijkheden en taken, afspraken maken op welke onderwerpen en hoe zij samen werken als het gaat om jeugdigen. Dit doen zij op lokaal niveau, per gemeente. Maar zeker voor jongeren van wie de leefwereld over de grenzen van de eigen woonplaats gaat (zoals bij leerlingen in het voortgezet onderwijs) is samenwerking op regionaal niveau nodig. Denk daarbij aan afspraken over de verantwoordelijkheid om regie te nemen bij complexe casussen: wat is de rol van de school en wat doet de jeugdhulpverlener, hoe vinden zij elkaar en werken ze samen? Onderwijs en gemeentes moeten ook samen nadenken over voorzieningen voor jongeren die speciale aandacht vragen op het gebied van onderwijs en socialemotionele ontwikkeling. De wijze waarop de samenwerking tussen onderwijs en gemeentes plaatsvindt in de regio Roosendaal, Halderberge en Moerdijk staat beschreven in dit document.

Uitgangspunt voor deze REA

Begin 2016 is het verloop van de eerste REA (2014-2016) geëvalueerd. Op dat moment was Passend Onderwijs ruim 1,5 jaar feit en de decentralisaties in het sociale domein ruim een jaar. Terugblikkend hadden zowel onderwijs als gemeentes te maken met grote uitdagingen die ze met ambitie hebben opgepakt. Tegelijkertijd ontbrak (door de veelheid aan doelen) het overzicht. Daarnaast bleek uit de evaluaties dat er (met name als het gaat om aansluiting vo-mbo-participatiewetgeving) veel afstemming plaatsvindt in de regio, aan verschillende tafels. Dit bemoeilijkt het krijgen van overzicht en inzicht in voortgang en het formuleren van een eventuele opdracht vanuit de REA.

In deze context is een aantal aanvullende uitgangspunten voor de voorliggende REA benoemd:

- Beperk het aantal doelen: benoem voor de REA alleen die onderwerpen die noodzakelijk op de agenda van deze REA moeten.
- Houdt opgaven en acties klein, concreet en overzichtelijk. Benoem concrete opbrengsten, zet deze in een tijdspad en wijs een verantwoordelijke aan.
- Benoem eventueel aandachtspunten die vanuit deze REA wel worden gemonitord en gerapporteerd, maar die niet vanuit de REA worden aangestuurd.

Deze uitgangspunten zijn aanvullend op de uitgangspunten van de vorige REA (zie bijlage 1 voor een volledige omschrijving van de visie, ambitie en uitgangspunten van de Regionale Educatieve Agenda):

- Ga uit van de kracht van de jeugdige, zijn/haar gezin en omgeving en indien nodig de eigen kracht van jeugdigen en ouders versterken.
- Op maat gesneden extra ondersteuning/passende zorg op momenten dat het nodig is.
- Versterken van de kracht van de professionals.
- Stel de vraag centraal.
- Zoveel mogelijk de zorg rondom de jeugdige en zijn/haar gezin organiseren, indien mogelijk.
- Dynamische samenwerking tussen jeugdige en zijn/haar ouders en de professionals, die gebaseerd is op dialoog met jeugdigen en ouders.
- Aandacht voor een kleine groep jongeren die zich nooit tot een zelfstandige volwassene zal ontwikkelen en waar ondersteuning altijd een rol zal spelen.
- Integrale beoordeling van meervoudige ondersteuningsbehoeften, dicht bij de signaleringsplaats.
- Integrale ondersteuning in/door (speciaal) onderwijs en hulpverlening in een arrangement.

Werkwijze en totstandkoming REA

Met deze uitgangspunten is in juni 2016 gestart met de voorbereiding voor de nieuwe REA. Om de contouren te kunnen schetsen zijn alle evaluaties van de werkgroepen van de vorige REA doorgenomen. Vanuit deze evaluaties zijn enkele actiepunten voorgesteld aan de projectgroep. Daarnaast is kennis genomen van regionale beleidsdocumenten om na te gaan welke onderwerpen al op lokaal of bovenregionaal worden of zijn geagendeerd. Met de projectgroep is afstemming geweest over de juiste interpretatie en gevolgtrekkingen vanuit deze documenten (zie bijlage 3 voor een overzicht). Daarnaast zijn wethouders en bestuurders geïnterviewd. Aan hen zijn drie vragen gesteld:

- Welke onderwerpen moeten noodzakelijkerwijs op de agenda voor de komende periode?
- Welke onderwerpen wilt u zelf graag op de agenda voor de komende periode?
- Welke onderwerpen of actiepunten geven snel kans op succes?

Uit deze gesprekken bleek de behoefte aan concrete doelen, het maken van keuzes. Prioriteit werd in zijn algemeenheid vooral gegeven aan verbeteringen aanbrengen in datgene wat goed gaat, meer inzetten op preventie en de inzet bij complexe multi-problematiek (jongeren die vanuit onderwijs overgaan naar dagbesteding of jeugdigen met chronische ziektes/problematiek). Door verschillende bestuurders/wethouders werd aangegeven dat de krachten (financiën) gebundeld moeten worden om voor de meest zwakke jeugdigen tegemoet te komen aan hun ondersteuningsvraag.

Op 30 juni is een bijeenkomst met de stuurgroep georganiseerd om na te gaan waar men gezamenlijk de prioriteiten wil stellen. Op basis van deze input is de voorliggende REA opgesteld.

Thema's voor de gezamenlijke onderwijs- en gemeentelijke agenda voor de periode 2017-2020

Onderstaande thema's zijn het resultaat van de gesprekken en bijeenkomsten. Er zijn hier drie soorten doelstellingen te vinden:

- Kleine, snel realiseerbare doelstellingen die een positieve start van de REA ondersteunen.
 - Onderzoeksfase van een jaar worden vastgesteld. Deze onderzoeksfase moet gekenmerkt worden door bevindingen vanuit de praktijk, concrete casussen moeten duidelijk maken welke beleidskeuzes echt nodig zijn om jeugdigen beter te ondersteunen. Dit zijn thema's die een lange adem vragen maar die door diverse betrokkenen ook zeer belangrijk gevonden worden. Er is grote behoefte aan duidelijke doorzettingsmacht in complexe casussen en men vindt het belangrijk om een passend aanbod te vormen voor jeugdigen met multi-problematiek. Deze doelstellingen betreffen een relatief klein aantal jeugdigen, het gaat wel om zeer kwetsbare jeugdigen. Het vinden van oplossingen voor deze doelgroep duurt wellicht wat langer, maar wethouders en bestuurders vinden het noodzakelijk om hier te streven naar een goed resultaat.
 - Doelstellingen die vooraf goed zijn af te bakenen, zogenaamde 'Smart'-doelstellingen.
1. De integratie van anderstalige leerlingen die vanuit een internationale schakelklas (ISK)/neveninstromers-project (NIP) instromen in het VO wordt zodanig verbeterd dat zij zo snel mogelijk op niveau onderwijs ontvangen.
 - Er wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van een tussenvoorziening tussen enerzijds ISK/NIP en het algemeen voortgezet onderwijs met als doel de maximale ontwikkeling uit een leerling te halen ten behoeve van een succesvolle schoolloopbaan. Fasegewijs zou dan moeten worden toegewerkt aan de goede overgang van een leerling op een vo school, die aansluit bij het te bereiken niveau van de leerling met als uiteindelijke doel het behalen van een startkwalificatie.
 - Een werkgroep doet een voorstel voor een tussenvoorziening aan de stuurgroep in juni 2017.

Actiehouder: Schoolbestuur (Marijke Broodbakker) en
Gemeente Moerdijk (Monique van Zantvliet)
Besluitvorming: Stuurgroep REA
Gerealiseerd: 1 september 2018
Inzet: 4 dagdelen
Budget nodig: onbekend

2. Elk jaar wordt er een bijeenkomst georganiseerd met als doel good practices te communiceren. Tevens wordt er deze dag een stimuleringsprijs uitgereikt aan drie leerlingen die volgens hulpverleners en onderwijs een schouderklopje verdienen omdat zij blij hebben gegeven van 'eigen kracht' ofwel die volgens onderwijs en hulpverleners een steuntje in de rug verdienen.
 - a. Eind februari 2017 is een stappenplan gereed voor het toekennen van de stimuleringsprijs (tijdsplan, aandragen kandidaten, selectie en toekenning, criteria, organisatie uitreiking en communicatie).
 - b. Tijdens jaarlijkse bijeenkomsten met stuurgroep, projectgroep, managers lokale toegang, directies onderwijs worden good practices besproken en op basis hiervan (indien nodig of wenselijk) aanbevelingen gedaan voor verdere uitwerking daarvan.
 - c. De stuurgroep maakt een keuze voor de uit te voeren aanbevelingen waarbij haalbaarheid en concreetheid belangrijke criteria zijn.
 - d. De stimuleringsprijzen worden uitgereikt.
 - e. De projectgroep wijst actiehouders aan bij aanbevelingen die tijdens de dag zijn gedaan.

Actiehouder: Schoolbestuur (Charles van Wettum) en
Gemeente Roosendaal (Marion Vriens)

Gerealiseerd: juni 2017

Budget: 1500 euro

Inzet dagdelen: 10 voor organisatie bijeenkomst,
2 voor voorbereiden bemoedigingsprijzen

3. Er wordt gestreefd naar een beter sluitend aanbod dan wel aanpak van preventieve interventies vanuit zowel onderwijs als gemeentes (i.e. basiszorg en vrij toegankelijk preventief aanbod sluiten zodanig op elkaar aan dat dit bijdraagt aan continuïteit van onderwijs en voorkomen uitval). Hierbij moet als uitgangspunt genomen worden dat dit regionaal een aandachtspunt is, maar dat de invulling van het preventieve beleid per gemeente (lokaal) plaatsvindt.¹
 - a. Een werkgroep maakt uiterlijk juni 2017 inzichtelijk welke ondersteuning beschikbaar is via de basisondersteuning Passend Onderwijs en via bestaand gemeentelijk gesubsidieerd aanbod JGZ, lokaal preventieve voorzieningen en jeugdhulp.
 - b. De werkgroep maakt maart 2018 inzichtelijk welke behoefte er is aan preventief aanbod, onder andere gebruik makend van:
 - i. Inventarisatie zorgcoördinatoren en zorgaanbieders.
 - ii. Behoeftes bij jeugdigen, ouders (op te halen o.a. vanuit aanvragen PGB's voor sova-trainingen, huiswerkbegeleiding, etc.).
 - c. De werkgroep doet in mei 2018 voorstellen voor verbetering van de aansluiting en eventueel nieuw preventief aanbod indien dit nodig is aan ZI2T/gemeentes en stuurgroep.
 - d. De stuurgroep adviseert aan de bestuurstaafel Sociaal Domein besluiten in mei 2018 voor de inkoopronde 2019 welke voorstellen worden uitgewerkt en door wie.

Actiehouder: Gemeente Roosendaal (Marion Vriens) en
Samenwerkingsverband (Gerda Huizinga)

Gereed: januari 2019

Inzet: 12 dagdelen

Besluit: Stuurgroep REA adviseert een besluit aan de
Stuurgroep Sociaal Domein

¹ Ook vanuit andere beleidsambities wordt er gewerkt aan het bereiken van doelstellingen die veel overeenkomst vertonen of overlappen met deze doelstelling die gesteld is vanuit de REA.

4. Voor zorg intensieve kinderen wordt ernaar gestreefd dat er uiterlijk per schooljaar 2019-2020 een arrangement van hulp is opgezet dat rekening houdt met zowel gemeentelijk beleid, Passend Onderwijs, zorgverzekeringswet en Wet Langdurige Zorg.²
- a. Een werkgroep brengt in samenwerking met professionals vanuit het onderwijs voor juni 2017 in beeld wat de concrete behoefte is, gebruik makend van best practices regionaal en landelijk.
 - b. De werkgroep doet uiterlijk mei 2018 voorstellen voor het beter afstemmen van bestaande zorg dan wel het gezamenlijk inkopen van een nieuwe zorgvorm ten behoeve van in ieder geval kinderen met ernstige lichamelijke en ontwikkelings-beperkingen met als doel dat hun ontwikkeling gestimuleerd wordt door een integrale, dan wel samenhangende aanpak van problemen.
 - c. Bestuurstafel Sociaal Domein en stuurgroep REA besluiten gezamenlijk over het voorstel in mei 2018.

Actiehouder: Gemeente Halderberge (Beate Roverts/Patrick Ros)
Gerda Huizinga zal voor de verbinding met het onderwijs uitgenodigd worden aan de regionale overlegtafel
Besluit: Bestuurstafel Sociaal Domein
Gerealiseerd: juni 2019
Inzet: 16 dagdelen

5. Er is sprake van duidelijke regie en doorzettingsmacht voor meest complexe casussen/thuiszitters, rekening houdend met het feit dat complexiteit te maken kan hebben met zorgen om de veiligheid en/of met multi-problematiek. Hierbij aansluitend op ontwikkelingen rondom Veilig Thuis (contact Beate).³
- a. Enkele nader te benoemen personen maken in juni 2017 knelpunten inzichtelijk ten aanzien van doorzettingsmacht.
 - i. In geval van multi-problematiek (bijvoorbeeld een jeugdprofessional verbinden aan speciaal onderwijs of jeugdprofessionals (laten) specialiseren in bepaalde problematiek.
 - ii. Bij dreigende onveiligheid (aansluiting Veilig Thuis).
 - b. In juni 2018 zijn voorstellen beschikbaar voor verbetering doorzettingsmacht.

Actiehouder: Samenwerkingsverband (Gerda Huizinga, Beate Roverts secondant) en Prinsentuin/ROC West-Brabant
Gerealiseerd: juni 2018
Inzet: 16 dagdelen
Besluitvorming: Stuurgroep REA

² Ook vanuit andere beleidsambities wordt er gewerkt aan het bereiken van doelstellingen die veel overeenkomst vertonen of overlappen met deze doelstelling die gesteld is vanuit de REA.

³ Ook vanuit andere beleidsambities (ten aanzien van leerplicht) wordt er gewerkt aan het bereiken van doelstellingen die veel overeenkomst vertonen of overlappen met deze doelstelling die gesteld is vanuit de REA.

6. Voor jongeren die ondersteuning nodig hebben op het snijvlak van jeugdhulp WMO, onderwijs, dagbesteding en arbeidsparticipatie is de samenwerking op casusniveau en beleidsniveau zodanig verbeterd dat ondersteuning binnen acht weken gerealiseerd kan worden.
- Enkele betrokkenen (o.a. wethouder Zwiers en wethouder Verbraak) maken aan de hand van praktijkvoorbeelden een heldere probleemstelling en doen voorstellen voor verbetering.
 - In juni 2017 besluit de stuurgroep welke voorstellen voor verbetering onderdeel gaan worden van de REA.

Actiehouder: Schoolbestuur (Jacques de Hoon) en
Gemeente Moerdijk (Monique van Zantvliet)
Besluitvorming: Stuurgroep REA
Gerealiseerd: juni 2017
Inzet: 6 dagdelen

7. Het thuiszittersprotocol is geëvalueerd en verbetervoorstellen zijn doorgevoerd (ambitie is één nieuw protocol voor de drie West-Brabantse samenwerkingsverbanden).⁴

Actiehouder: Samenwerkingsverband (Gerda Huizinga)
Besluitvorming: Stuurgroep REA
Gerealiseerd: mei 2018
Inzet: 10 dagdelen

8. De samenwerking en verwachtingen tussen jeugdprofessionals en onderwijs is verbeterd zodat duidelijk is wat men van elkaar mag verwachten. Er is sprake van een gezonde aanspreekcultuur.⁵
- Maart 2017: Doelen impulstraject vastleggen, waarbij in ieder geval aan de orde komen (mede op basis van onderzoek naar kwaliteit basiszorg in scholen, NJI, 2015 en gebruikmakend van monitoring Passend Onderwijs en Jeugdhulp NJI):
 - Duidelijkheid en communicatie tussen teamleider, jeugdprofessionals en zorgcoördinatoren over:
 - taken jeugdprofessional, bezetting, wijzigingen en ontwikkelpunten,
 - taken scholen en samenwerkingsverbanden,
 - taken jeugdprofessionals ten aanzien van preventie (voorheen SMW-taken).
 - Afspraken over afstemming met ouders, taken onderwijs en jeugd-professional in deze.
 - Planmatig werken in relatie tot werkwijze jeugdprofessional.
 - Wederzijdse communicatie en aanspreekcultuur.
 - Budget vaststellen voor het impulstraject.
 - Juni 2017: Projectplan goedkeuren voor impulstraject.
 - Juni 2017: Verantwoordelijke aanwijzen voor voorbereiding en organisatie van impulstraject, opdracht verstrekken.
 - September 2017: Start impulstraject.
 - Juni 2018: Afronding impulstraject, verslaglegging stuurgroep REA.

Actiehouder: Gemeente Roosendaal (Marion Vriens) en
Samenwerkingsverband (Gerda Huizinga)
Besluitvorming: Stuurgroep REA
Gerealiseerd: juni 2018
Inzet: mede afhankelijk van projectplan, naar verwachting minimaal
90 dagdelen (30 dagdelen projectleiding, 60 dagdelen training)

⁴ Ook vanuit andere beleidsambities wordt er gewerkt aan het bereiken van doelstellingen die veel overeenkomst vertonen of overlappen met deze doelstelling die gesteld is vanuit de REA.

⁵ Ook vanuit andere beleidsambities wordt er gewerkt aan het bereiken van doelstellingen die veel overeenkomst vertonen of overlappen met deze doelstelling die gesteld is vanuit de REA.

9. De ontwikkelingen in het REA gebied sluiten aan op de ontwikkelingen in grotere regio's en andersom (zie bijlage 6 voor een overzicht van voor de REA relevante overleggen in de regio).
 - a. De REA laat in maart 2017 door enkele medewerkers die betrokken zijn bij bovenregionale overleggen in kaart brengen wie vanuit REA gebied deelneemt aan bovenregionale overleggen en doet voorstellen om de vertegenwoordiging en wederzijdse communicatie beter te organiseren.
 - b. Enkele personen worden aangewezen als liaison voor de uitwisseling tussen de grotere regio's en het REA gebied, zij brengen op basis van praktijkvoorbeelden per juni 2017 in kaart welke thema's aandacht behoeven.
 - c. De stuurgroep maakt (in samenwerking met relevante contactpersonen) in juni 2017 een keuze waar inhoudelijk de focus op komt en formuleert doelen voor de afstemming tussen de REA doelstellingen en doelstellingen in grotere verbanden.

Actiehouder: Schoolbestuur (Doetina van Kelle) en
Gemeente Moerdijk (Monique van Zantvliet)
Besluitvorming: Stuurgroep REA
Gerealiseerd: juni 2017
Inzet: 16 dagdelen

Budget en inzet

Voor het realiseren van de doelstellingen is inzet nodig. Door het instemmen met deze REA committeren schoolbesturen en gemeentes zich aan het realiseren van de doelstellingen. Zij geven daarmee het mandaat aan de projectgroep om medewerkers vanuit het samenwerkingsverband en gemeentes te betrekken bij het realiseren van de doelstellingen. De verwachting is dat deze medewerkers betrokken kunnen worden vanuit hun reguliere werkzaamheden.

Enkele doelstellingen vragen om duidelijk eigenaarschap, om een onderzoek te initiëren of om een project te leiden. Waar dit meer vraagt dan het deelnemen aan gezamenlijk overleg tussen gemeente- en onderwijsprofessionals staat hiervoor een raming van een aantal dagdelen weergegeven. Deze geven een indicatie van de vereiste inzet van de betrokken actiehouder om het onderzoek te coördineren dan wel het project te leiden.

De inzet van de leden van de projectgroep REA wordt ingeschat op 100 uur op jaarbasis.

3 Visie, Ambitie en Uitgangspunten van de Regionaal Educatieve Agenda

3.1 Visie

Een visie op de verbinding Passend Onderwijs en jeugdhulp bestaat uit twee delen, namelijk:

1. een inhoudelijke visie,
2. een visie op de bestuurlijke samenwerking.

De gemeenten Halderberge, Moerdijk en Roosendaal en het samenwerkingsverband voort-gezet onderwijs hanteren de volgende inhoudelijke visie:

De partners in de Regionaal Educatieve Agenda, het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs Roosendaal en de gemeenten Halderberge, Moerdijk en Roosendaal, werken gezamenlijk aan winst voor de jeugd. Beide partners vinden dat een jeugdige moet kunnen opgroeien tot een zelfredzame volwassene in zijn/haar omgeving. De partners gaan uit van de eigen kracht van de jeugdige en zijn omgeving. Soms dient de eigen kracht van de jeugdige en zijn/haar omgeving versterkt te worden. Hiervoor is een samenhangend stelsel van onderwijs, hulp, ondersteuning en zorg nodig. Gemeenten en het onderwijs dragen bij aan dit stelsel door een goede samenwerking te organiseren tussen het onderwijs en de door de gemeenten gefinancierde jeugdhulp.

De gemeenten Halderberge, Moerdijk en Roosendaal en het samenwerkingsverband voort-gezet onderwijs hanteren de volgende visie op de bestuurlijke samenwerking tussen gemeenten en het voortgezet onderwijs: *Het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs en de gemeenten erkennen dat de jeugdigen die passend onderwijs nodig hebben, vaak dezelfde jeugdigen zijn die hulp en ondersteuning vanuit de jeugdzorg nodig hebben.*

Waar passend onderwijs de gemeentelijke taak ten aanzien van het jeugdbeleid raakt, zien en erkennen de partners de noodzakelijkheid van samenwerking. Deze samenwerking vindt plaats in een dynamische omgeving, waar oplossingen worden geboden voor jeugdigen die bescherming nodig hebben. Deze dynamische omgeving vraagt samenwerking in dialoog en het over de eigen grenzen heen kijken, om zo de vastgestelde ambitie te kunnen bereiken.

Belangrijk bij de samenwerking is dat duidelijk is voor alle partners wat ze samen willen bereiken, het handelen van elkaar en wie wat doet. Met andere woorden: over de richting en doel van de samenwerking is nagedacht en rollen en verantwoordelijkheden van iedere partner zijn helder en beschreven.

3.2 Ambitie

Het gezamenlijk streven van de Regionaal Educatieve Agenda partners is erop gericht om het kind of de jongere de mogelijkheid te bieden om zich te ontwikkelen tot een zelfredzame volwassene in zijn/haar sociale context. Zij doen dit door bij te dragen aan het ontwikkelen van talenten, sociale en cognitieve competenties en mogelijkheden van de jeugdigen, met daarbij oog voor de uniekheid van ieder persoon, en daar waar nodig bruggen te slaan tussen jeugdigen en hun omgeving. De bijdrage van de partners vindt plaats in samenspraak met de jeugdige en zijn/haar ouders.

Deze ambitie impliceert:

1. een gezamenlijke aanpak: ketenaanpak, doorgaande lijnen, koppeling van alle ontwikkelingsgebieden (link onderwijs-zorg-welzijn),
2. uitgaan van de mogelijkheden van jeugdigen: uniekheid van ieder individu en zijn behoefte,
3. belang van de rol van de jeugdigen in de samenleving en vice versa.

Bij de ambitie speelt een belangrijk dilemma: Eigen kracht staat centraal in het nieuwe jeugdzorg stelsel. Voorwaarde voor het stimuleren van de eigen kracht is een actieve betrokkenheid bij beleid én inspraak op eigen zorg en ondersteuning. Door de doelgroep te betrekken bij beleidsuitvoering, beleidstoetsing en beleidsvorming wordt het draagvlak ervan vergroot. Ook kan men door cliëntenparticipatie beter inspelen op de behoeften van de gebruikers en gebruik maken van de reeds aanwezige expertise. Via de Wet passend onderwijs krijgen scholen een zorgplicht. Door de opgelegde zorgplicht zullen zij meer de regie nemen en is er minder ruimte voor het eigen kracht denken van jongeren en ouders. Dit maakt dat de keuzevrijheid voor en het eigen kracht denken van jongeren en hun ouders binnen de jeugd-zorg groter zal zijn dan in het voortgezet onderwijs.

3.3 Gezamenlijke uitgangspunten

De twee visies met betrekking tot jeugd(zorg) en passend onderwijs kennen meerdere overeenkomsten. Beide visies hebben als doel jongeren een zo optimaal mogelijk ontwikkelingsperspectief te bieden. Het denken in beperkingen en problemen laten we achter ons en maakt plaats voor het denken in kansen en talenten. Wat jongeren wél kunnen is het vertrekpunt! Het streven naar brede maatschappelijke zelfstandigheid van de jongeren van nu wordt voor een groot deel bepaald door:

- uitgaan van de eigen kracht van de jeugdige, zijn/haar gezin en omgeving en indien nodig de eigen kracht van jeugdigen en ouders versterken,
- op maat gesneden extra ondersteuning/passende zorg op momenten dat het nodig is,
- versterken van de kracht van de professionals,
- de vraag centraal,
- zoveel mogelijk de zorg rondom de jeugdige en zijn/haar gezin organiseren, indien mogelijk,
- dynamische samenwerking tussen jeugdige en zijn/haar ouders en de professionals, die gebaseerd is op dialoog met jeugdigen en ouders,
- aandacht voor een kleine groep jongeren die zich nooit tot een zelfstandige volwassene zal ontwikkelen en waar een ondersteuning altijd een rol zal spelen⁶,
- integrale beoordeling van meervoudige ondersteuningsbehoeften, dicht bij de signaleringsplaats,
- integrale ondersteuning in/door (speciaal) onderwijs en hulpverlening in één arrangement.

⁶ Bij het uitstrooprofiel dagbesteding vervalt de kwalificatieplicht (zie Wet op voortgezet speciaal onderwijs).
REA 2017-2020 14-02

Bijlage 2: Overleg- en communicatiestructuur

Het doel van de REA is om tot gezamenlijke afstemming te komen over onderwijs en zorg. Dit vraagt om een overlegstructuur waar zowel onderwijs als jeugd/sociaal domein goed vertegenwoordigd zijn.

Gezien de uitdagingen in de regio is het ook van belang om een goede verbinding te beleggen tussen besluitvormers en uitvoering (middenmanagement). Dit heeft een dubbele werking. Mensen die betrokken zijn bij het vertalen van beleid naar praktijk zijn goed op de hoogte van bestuurlijke overwegingen en doelstellingen. En anderzijds zijn de besluitvormers op de hoogte van ontwikkelingen in de praktijk. Dit versterkt het besluitvormend proces en draagt bij aan betere communicatie.

Aanbevelingen voor de overleg- en communicatiestructuur

- Minimaal eenmaal per jaar (mei) een overleg waar uitdrukkelijk gekeken wordt naar een juiste vertegenwoordiging vanuit het sociale domein in de stuurgroep REA, **in ieder geval in mei 2018.**
- Een keer per jaar een bijeenkomst met stuurgroep REA, directies onderwijs, projectgroep en middenmanagers om voortgang te bespreken (teamleider(s) jeugdprofessional, coördinator Veilig Thuis, manager Jeugdgezondheidszorg, manager(s) belangrijkste zorgaanbieders).
- Vanaf september 2017 een jaarlijkse cyclus starten waarbij de doelstellingen van de REA systematisch worden gemonitord en bijgesteld. In het voorjaar (uiterlijk mei) verzamelt de projectgroep aan de hand van rapportages en een integrale bijeenkomst met managers good practices en resultaten van de doelstellingen. Deze worden in juni besproken in een uitgebreidere stuurgroep. De projectgroep heeft als voornaamste taak om deze jaarlijkse cyclus goed doorgang te laten vinden.
- De projectgroep heeft een voorbereidende rol voor de stuurgroep en ziet namens de stuurgroep toe op het behalen van resultaten zoals vastgelegd in de REA.
 - o Overleg ter voorbereiding van stuurgroep.
 - o Leden van de projectgroep zien toe op het behalen van resultaten.
- De projectgroep belegt taken bij personen of (bestaande) werkgroepen, verstrekt de opdracht en ontvangt de rapportages.
- In kaart brengen van beschikbare communicatiemiddelen en daarvan gebruik maken voor communiceren van:
 - o afspraken in REA,
 - o voortgang resultaten,
 - o communiceren van successen/verslag integrale bijeenkomst,
 - o communiceren van uitgereikte bemoedigingsprijzen
 - verslag van stuurgroep ter kennisname toesturen aan Stuurgroep Sociaal Domein en vice versa.

De overlegcyclus ziet er dan als volgt uit:

Projectgroep/Stuurgroep	Januari
	Februari
Projectgroep (communicatie)	Maart
Integrale bijeenkomst	April
Projectgroep	Mei
Stuurgroep REA/Stuurgroep Sociaal Domein (communicatie)	Juni
Projectgroep	Juli
	Augustus
Projectgroep/Stuurgroep	September
	Oktober
Projectgroep	November
Stuurgroep	December

- 6 x per jaar Projectgroep REA.
- 4 x per jaar Stuurgroep REA.
- 1.x per jaar integrale bijeenkomst met managers.
- 1 x per jaar Stuurgroep REA met extra aandacht voor vertegenwoordiging uit Sociaal Domein.

Communicatie

Het doel van de communicatie in deze REA periode is tweeledig:

1. Het vestigen van aandacht te vestigen op de kracht van jeugdigen en preventie en dit te versterken.
2. Het communiceren van voortgang en resultaten van de REA zodat voor alle betrokkenen in onderwijs en jeugdhulp duidelijk is welke doelstellingen worden nagestreefd en bereikt.

De projectgroep is verantwoordelijk voor het monitoren van de voortgang en het verzamelen van good practices. De werkgroep/actiehouders brengen volgens planning (zie bijlage 4) verslag uit van de resultaten aan de projectgroep. De bijeenkomsten met managers zijn een moment waarop voortgang (good practices en resultaten) worden gepresenteerd.

Na de bijeenkomsten met managers neemt de projectgroep het initiatief voor het communiceren van de voortgang van de REA via bestaande kanalen. Daarbij komen in ieder geval aan de orde:

- verslag bijeenkomsten (good practices),
- uitreiking bemoedigingsprijs.

Bijlage 3: Ontwikkelingen Passend Onderwijs en Wet Jeugdhulp in relatie tot REA 2017-2020

Het belang van gezamenlijke regionale afstemming is mede gelegen in de wettelijke ontwikkelingen van de laatste twee jaren. Gezamenlijk kenmerk van de wijzigingen betreft het 'normaliseren' en vroegtijdig oplossen van ontwikkelings- en functionerings-problemen bij jongeren en jongvolwassenen. Onderstaand volgt een beknopt overzicht van relevante ontwikkelingen.

Wet Passend Onderwijs

Deze wet is eind 2014 in werking getreden. Belangrijke elementen in deze wetgeving zijn:

- Zorgplicht van scholen. Ouders melden hun kind aan bij een school. Deze school heeft vervolgens de plicht om het kind een passende onderwijsplek te bieden.
- Scholen werken (via de samenwerkingsverbanden) in regionaal verband samen. Ook scholen voor speciaal onderwijs nemen deel aan deze samenwerkingsverbanden. Binnen een verband maken scholen afspraken welke mogelijkheden voor 'zorg' en speciale aandacht er is binnen het regulier onderwijs en wanneer een kind aangewezen is op speciaal onderwijs. De samenwerkingsverbanden maken afspraken met de gemeentes zodat onderwijs en zorg elkaar kunnen aanvullen.
- De samenwerkingsverbanden ontvangen de middelen voor speciaal onderwijs. Op basis van de afspraken die met de scholen (schoolbesturen) zijn gemaakt wordt de financiering van basisonderwijs en speciaal onderwijs geregeld.

Deze afspraken zijn terug te vinden in de ondersteuningsplannen van ieder samenwerkingsverband. Dit ondersteuningsplan is (conform de wettelijke plicht) afgestemd met gemeentes. Spiegelbeeldig aan de afstemmingsafspraken in het ondersteuningsplan zijn de onderwerpen van afstemming ook terug te vinden in de beleidsplannen van de gemeentes.

Jeugdwet

De nieuwe jeugdwet is 1 januari 2015 ingegaan. Taken die voorheen belegd waren bij provincies (Wet op de Jeugdzorg), stadsregio's of landelijk (AWBZ) waren geregeld vallen sinds 1 januari 2015 onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de jeugdgezondheidszorg, preventie jeugdhulp, ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en ouders/verzorgers bij opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen. Net als in het onderwijs werken gemeentes samen om goed uitvoering te geven aan deze taken.

Overgang van AWBZ naar jeugdhulp

Jeugdigen die langdurig ziek zijn of chronisch (ernstig) beperkt konden tot 2015 gebruik maken van regelingen vanuit de AWBZ. Voor de meeste van hen geldt dat de gemeente nu verantwoordelijk is voor de zorg en ondersteuning. Enkele jeugdigen kunnen gebruik maken van de Wet Langdurige Zorg.

Vanaf begin 2015 is er landelijk veel onduidelijkheid geweest over de aansluiting en begrenzing tussen de gemeentelijke verantwoordelijkheid en de WLZ. Ook anderhalf jaar na invoering van de nieuwe wetten wordt die onduidelijkheid nog gevoeld, met name bij jongeren die (door ziekte) te maken hebben met langdurig verzuim en/of voor jongeren die (als gevolg van ernstige psychische problemen of door beperkingen) aangewezen zijn op aangepast onderwijs en intensieve zorg. De wetwijzigingen omtrent de AWBZ, Passend Onderwijs en Jeugdhulp zijn voor hen ingrijpend. In sommige situaties blijft er onduidelijkheid over verantwoordelijkheden en de wijze waarop integrale zorg georganiseerd kan worden.

Participatiewetgeving

Voor de wat oudere jeugdigen zijn ook de veranderingen in de participatiewetgeving van belang. Deze wet beoogt een betere integratie van bijvoorbeeld jonggehandicapten in reguliere arbeidsmarkt. De ondersteuning en begeleiding die hiervoor nodig is valt onder de verantwoordelijkheid van de gemeentes. Samenwerking met het onderwijs (met name het praktijkonderwijs en VSO) versterkt de mogelijkheden om jongeren al vroegtijdig te ondersteunen bij het bereiken van een onderwijsperspectief dat passend is voor zowel de jeugdige zelf als de arbeidsmarkt.

Transitie en transformatie

Bovenstaande wettelijke wijzigingen (ook wel benoemd als transities) hebben, zoals eerder benoemd, als gezamenlijk streven om alle jeugdigen zoveel mogelijk te laten deelnemen aan de reguliere samenleving. Bij de vormgeving van deze wetten werd veel gesproken over de 'participatiesamenleving' als eindperspectief. Om dit te kunnen bereiken is er meer nodig dan het implementeren van nieuwe wetgeving. Het vraagt om een andere focus: niet het afwijkende gedrag of de afwijkende ontwikkeling staat centraal, maar de focus moet gericht zijn op wat jeugdigen wel kunnen en waar hun kracht ligt.

Naast het transitieproces (overgang van verantwoordelijkheid naar de gemeenten), is er sprake van een proces van transformatie (verandering van de manier van ondersteuning, waarbij centraal staat wat inwoners zelf willen en kunnen).

Wat betekent dit concreet voor de REA?

De komende jaren is er met name aandacht nodig voor de transformatie. Gemeentes en onderwijs zijn gewend aan hun taken en verantwoordelijkheid en staan voor de uitdaging om afzonderlijk en gezamenlijk te werken aan 'een beweging naar voren'. Daarmee wordt bedoeld dat men zich moet focussen op de kracht en mogelijkheden van jeugdigen met als verwacht gevolg dat beroep op speciale voorzieningen afneemt. Hoewel over het algemeen bekend is dat het versterken van datgene wat goed gaat beter werkt dan het verminderen wat slecht gaat, blijkt in de praktijk dat juist zwaardere problematiek de aandacht sterk naar zich toetrekken. In de voorliggende REA voor de periode 2017-2020 is de 'rode lijn' het inzetten van de transformatie en het vestigen van aandacht op wat goed gaat. Dit wordt gedaan zonder uit het oog te verliezen dat er voor jeugdigen met complexe problematiek speciale inzet en/of doorzettingsmacht nodig is.

Bijlage 4: Uitkomsten evaluatie REA voorgaande periode

Hieronder volgt een kort overzicht van de behaalde resultaten en aanbevelingen van de diverse werkgroepen uit de REA 2014 -2016.

Werkgroep/onderwerp	Resultaten	Aanbeveling
Aansluiting arbeidsmarkt en onderwijs	Niet aan verwachtingen voldaan, werkgroep opgeheven. Gebrek aan overzicht.	Geen vervolgactie geformuleerd.
Integraal ondersteuningsaanbod	1 jeugdprofessional per school. Wisselende geluiden over tevredenheid. Er is nog onduidelijkheid over taken jeugdprofessional.	Behoeftte aan nadere samenwerking en afstemming. Let op asielzoekers en vluchtelingen.
Werkgroep VSV/thuiszitters	Concreet resultaat: thuiszittersprotocol.	Doorontwikkelen protocol. Meer relatie tussen overleggen tussen scholen op bestuurlijk niveau en overleggen met gemeentes. Samenwerking met GGZ en onderwijs.
VSO-MBO	Niet of deels behaald.	Aandacht voor (kader)/VSO leerlingen met uitstroom dagbesteding/blijvende ondersteuningsbehoefte.
Overdracht po-vo-mbo	Overdrachtssysteem (onduidelijkheid over) rol transfercoach.	Is niet (meer) per se REA aandachtspunt.
Participatie		Aansluiten bij West Brabant Leert en Werkt.
Huisvesting		Aandacht voor asielzoekers/statushouders.

Bijlage 5: Planning

Najaar 2016

Vaststellen REA.

Maart 2017

Opstellen van een stappenplan ten behoeve van uitreiken bemoedigingsprijs (doel 2).

Projectgroep treft voorbereidingen voor integrale bijeenkomst in 2017 (doel 2).

De doelen voor het impulstraject worden vastgelegd (doel 8).

De regionale overleggen en deelnemers vanuit REA gebied zijn in kaart gebracht (doel 9).

Juni 2017 (bijeenkomst Stuurgroep REA)

Voorstel voor tussenvoorziening wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de Stuurgroep REA (doel 1).

Dag voor uitwisseling good practices en uitreiken bemoedigingsprijs vindt plaats (doel 2).

Rapport met aanbod basisondersteuning en preventief aanbod beschikbaar (doel 3).

Rapport beschikbaar met inzicht in behoefte integraal aanbod voor zorgintensieve kinderen (doel 4).

Knelpunten ten aanzien van doorzettingsmacht zijn inzichtelijk (doel 5).

Voorstellen voor verbetering samenwerking op casus- en beleidsniveau ten behoeve van casussen op snijvlak jeugdhulp, onderwijs, WMO en dagbesteding zijn beschikbaar (doel 6).

Oprichting verstrekken voor evaluatie thuiszittersprotocol (doel 7).

Projectplan impulstraject wordt vastgesteld (doel 8).

Prioriteiten (arbeidsmarkt, participatie) worden vastgesteld voor overleg in grotere regio's (doel 9).

September 2017

Start impulstraject (doel 8).

Maart 2018

Behoeftes aan afstemmen preventief aanbod jeugdhulp en basisondersteuning onderwijs inzichtelijk (doel 3).

Mei 2018

(Let op: in verband met de deadlines omtrent inkoop vindt de Stuurgroep REA plaats in mei in plaats van juni!)

Rapport beschikbaar met voorstellen voor afstemmen preventief aanbod en basis-ondersteuning (doel 3).

Voorstellen beschikbaar voor afstemmen/gezamenlijke inkoop bij multiproblematiek/zorgintensieve kinderen (doel 4).

Voorstellen voor verbetering doorzettingsmacht zijn beschikbaar (doel 5).

Evaluatie en verbetervoorstellen thuiszittersprotocol beschikbaar (doel 7).

Juni 2018

Evaluatie impulstraject beschikbaar (doel 8).

2017-2020

Vanaf september 2017 start een cyclus waarbij de doelstellingen van de REA systematisch worden gemonitord en bijgesteld. In het voorjaar (uiterlijk mei) verzamelt de projectgroep aan de hand van rapportages en een integrale bijeenkomst met managers good practices en resultaten van de doelstellingen. Deze worden in juni besproken in een uitgebreidere stuurgroep/of een gezamenlijke Stuurgroep Sociaal Domein/REA.

De projectgroep heeft als voornaamste taak om deze halfjaarlijkse cyclus goed doorgang te laten vinden.

Maart en september

Halfjaarlijks integrale bijeenkomst met good practices en aanbevelingen.

Mei en december

Halfjaarlijks integrale Stuurgroep Sociaal Domein/REA om voortgang te bespreken en besluiten te nemen (april en september).

Iedere twee maanden bijeenkomst projectgroep.

Bijlage 6: Overzicht relevante overleggen in de regio

LEA	Overleg tussen onderwijs en gemeente op gemeentelijk niveau.
REA	Overleg tussen onderwijs en gemeentes op niveau samenwerkingsverband.
Jeugdhulpregio	9 gemeentes werken samen op het gebied van (inkoop) jeugdhulp (Roosendaal, Halderberge, Moerdijk, Bergen op Zoom, Rucphen, Woensdrecht, Steenbergen, Zundert en Etten-Leur).
Jeugdhulp afstemming centrale beleidslijnen	18 gemeentes stemmen centrale beleidslijnen af en werken samen op het gebied van crisisopvang (Veilig Thuis) en drang en dwang.
SW/WVS regio	Samenwerking tussen 9 gemeentes ten aanzien van Beschut Werken (Roosendaal, Halderberge, Moerdijk, Bergen op Zoom, Woensdrecht, Steenbergen, Zundert, Etten-Leur en Rucphen).
Arbeidsmarktregio	Overleg tussen 16 gemeentes als het gaat om (aansluiting) onderwijs en arbeidsmarkt.
Reboundregio/RMC	Samenwerking 18 gemeentes op het gebied van leerplicht en RMC-functie (arbeidsmarktregio + Alphen Chaam en Baarle Nassau).
Portefeuillehoudersoverleg arbeidsmarkt	Overleg tussen wethouders van 19 gemeentes West-Brabant ten aanzien van onderwijs, participatie en arbeidsmarkt (Rebound-regio + Tholen).
Werkplein Hart van West Brabant	Samenwerking tussen 6 gemeentes als het gaat om ondersteuning aan burgers die op zoek zijn naar werk of een beroep doen op een uitkering: opdrachtgeverschap voor Werkplein.
Regionaal Platform Arbeidsmarkt 'sectorplan'	Samenwerking tussen grotere gemeentes, hogescholen, ROC, werkgevers en UWV ten aanzien van arbeidsmarkt. Geografisch dekkinggebied omvat de arbeidsmarktregio inclusief Tholen.
Regionaal overleg kwetsbare jongeren	Vertegenwoordiging van de 16 gemeentes binnen de arbeidsmarktregio. Roosendaal vertegenwoordigt de subregio. Hart van West-Brabant + het Werkplein Hart van West-Brabant sluit aan. Het gaat in dit overleg met name over de groep jongeren die uitstroomt van het VSO en PRO onderwijs. De leidraad voor dit overleg is de notitie West-Brabant Werkt en Leert, maar er komen veel aanverwante onderwerpen aan bod.
Regionaal overleg kwetsbare jongeren	Vertegenwoordigers van de 16 gemeentes binnen de arbeidsmarktregio (Breda, Roosendaal, Brabantse Wal en Oosterhout), MEE, UWV, SBB, RBL, RWB en leerwerkadvies (UWV). In dit overleg gaat het ook over de groep PRO/VSO, maar meer overstijgend en minder uitvoeringsgericht omdat er ook externe partijen betrokken zijn. Het overleg wordt gebruikt om landelijke en regionale ontwikkelingen te delen + beleidsplannen, rapportages etc.

Nazorg Dit overleg is gelinkt aan het project 'Talenten Zonder Papieren'. De gemeentes binnen de arbeidsmarktregio nemen deel (zelfde gemeentes als bovenstaand), ROC en De Zwaaiikom PRO onderwijs.
In dit overleg gaat het o.a. over het leggen van verbindingen tussen diverse partijen, ook uitvoerend. Het gaat om het creëren van een vangnet voor de doelgroep kwetsbare jongeren (PRO en VSO) die uitvallen.

Casusoverleggen Dit overleg is uitvoeringsgericht. Dit is overleg tussen klant-managers Werkplein, arbeidsdeskundige UWV, PRO/VSO school en MEE. De naam zegt het al, het gaat om het bespreken van casussen/jongeren die uitstromen vanuit PRO/VSO met het profiel 'arbeid', een warme overdracht. Het is gericht op preventie en het delen van ontwikkelingen.

In onderstaande tabel staan de overleggen in de regio weergegeven met de daarbij horende gemeentes.

LEESWIJZER: De tabel is cumulatief; dat wil zeggen dat het overleg de gemeentes omvat die zijn genoemd achter het betreffende overleg evenals de gemeentes uit de bovenliggende rijen. Dit geldt niet voor de overleggen onder de tabel.

Overleg	Gemeentes		
REA	<i>Roosendaal*</i>	<i>Moerdijk*</i>	Halderberge
Werkplein Hart van West-Brabant	Rucphen	Zundert	<i>Etten-Leur</i>
Jeugdinkoop/SW/WVS - Beschut Werken	Steenbergen	Woensdrecht	<i>Bergen op Zoom*</i>
Arbeidsmarktregio	Drimmelen	Werkendam	Geertruidenberg
	Oosterhout*	Woudrichem	Aalberg
RMC regio/Portefeuillehouders-overleg onderwijs, zorg en welzijn West-Brabant		Alphen Chaam	Baarle Nassau
Beleidslijnen jeugdhulp/crisis/drang en dwang			Breda

* Werkgeversgemeentes West-Brabant + Breda

Regionaal Platform Arbeidsmarkt Sectorplan = Werkgeversgemeentes + hogescholen, ROC, werkgevers en UWV.